

Fənn sillabusu

İxtisas: 6007001-Aqronomluq, 6007007-Meşəçilik, 6007008-Torpaqşünaslıq və aqrokimya, 6006043-Şərabçılıq

Fakültə: Aqrar və iqtisadiyyat

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f (Politologiya) Fənn proqramı Lənkəran Dövlət Universiteti üzrə 25.04.2018-ci il tarixli 4/44 №-li əmri ilə təsdiq olunmuşdur.

Kodu: HFS-B04.2

Tədris ili: II (2026-2027)

Semestr: III

Tədris yükü: Cəmi: 30 saat. Auditoriya saati: 10 saat (5 saat mühazirə, 5 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədrisin dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı : b/m.Bağirova Güloğlan Baloğlan oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küç., 21, 2 saylı korpus

Məsləhət günləri və saati: III gün saat 16.00-17.00

E-mail ünvanı: bagirovguloglan204@gmail.com

III Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Şirəliyev H., Əhmədov Ə. Politologiya (dərslik). Bakı, 2014.
2. İsgəndərzadə M. Politologiya (dərslik). Bakı, 2012.
3. Hüseynov R. Politologiya (dərs vəsaiti). Bakı, 2017.
4. İbrahimli X. Politologiya. Bakı, 2008.
5. Əfəndiyev M. Politologiya (dərslik). Bakı, 2011.
6. Musabəyov R. Azərbaycanın Siyasi Rejimi və Demokratiya. Bakı, 2021.
7. Məmmədov F. Azərbaycanda Demokratiya və İnsan Hüquqları: İqtisadi, Siyasi və Hüquqi Perspektivlər. Bakı, 2020.
8. Qafarov R. Azərbaycanda Seçki Sistemi və Seçki Prosesləri. Bakı, 2022.
9. İsmayilov T. Yeni Texnologiyalar və Demokratiya: Azərbaycanda İnformasiya Cəmiyyətinin İnkişafı. Bakı, 2021.
10. Orucov H. H.Əliyev və Azərbaycanın milli siyasəti. Bakı, 2006.
11. Əfəndiyev M. Siyasi elmin əsasları. Bakı, 2004.
12. Tağıyev Ə., Seyidov M. Siyasət nəzəriyyəsi. Ensiklopedik məlumat kitabı. Bakı, 2012.
13. Ələkbərova N. Siyasi elmin tarixi və metodologiyası (dərslik). Bakı, 2005.

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Politologiya kursunda siyasətin məqsəd və vəzifələri, onun bir elm kimi meydana gəlməsi, siyasi fikrin təşəkkülü və tarixi inkişaf mərhələləri, insan və siyasət problemi, siyasi hakimiyyət, siyasi şüur, siyasi ideologiya, siyasi sistem və onun strukturu, dövlət və siyasi partiyaların siyasi həyatda rolu, demokratiya institutlarının vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülünə göstərdiyi təsir, cəmiyyətdə siyasi münaqişələrin həlli yolları, müasir sivilizasiya və global problemlər və siyasətlə bağlı digər məsələlərin tədrisi nəzərdə tutulur.

Fənnin tədrisində məqsəd gənc nəslin əsas aparıcı dəstələrindən biri olan tələbələrə siyasi şüurunu inkişaf etdirmək, onlarda siyasət, siyasi münasibətlər və mənafeələr haqqında aydın təsəvvür yaratmaq, cəmiyyətin siyasi sistemində daxil olan struktur elementləri haqqında onları məlumatlandırmaq siyasi partiyaların və ictimai-kütləvi təşkilatların işində praktiki surətdə iştirak etmək imkanı yaratmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrə biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 bal) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 bal) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam aça bilər;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: 5 saat müəhazirə, 5 saat seminar

№	Keçirilən müəhazirə və seminar mövzularının məzmunu	Saat		Tarix
		Müəhazirə	Seminar	

1	Mövzu: Politologiyanın predmeti və tədqiqat obyekti. Siyasi fikrin inkişaf mərhələləri Siyasi münasibətlər və mənafələr. Siyasi hakimiyyət. Cəmiyyətin siyasi sistemi. Dövlət. Qısa icmal: Siyasətin mahiyyəti, tipləri və növləri. Politologiyanın əsas kateqoriyaları və funksiyaları. Qədim Şərqi siyasi fikir tarixi. Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları. Çağdaş siyasi təlimlər. Siyasi hakimiyyət anlayışı. Hakimiyyət bölgüsü. Hakimiyyət formaları. Legitimlik. Siyasi prosesin mahiyyəti. Siyasi maraqlar. Siyasi prosesdə əsas mərhələlər. Siyasi iştirak və onun formaları Siyasi sistemin tarixi formaları. Demokratiyanın əsas əlamətləri və formaları. Dövlətin tarixi tipləri. Siyasi rejimlər və onların təsnifatı Ədəbiyyat: [1;10;11;12;13;]	2	2	
2	Mövzu: Siyasi partiyalar. Seçki sistemləri. Siyasi elita və siyasi lider, siyasi şüur və siyasi mədəniyyət. Milli münasibətlər və milli siyasət Qısa icmal: Siyasi partiyaların formalaşma tarixi Siyasi şüurun mahiyyəti və məzmunu. Siyasi mənafə və siyasi şüur. Siyasi mədəniyyətin mahiyyəti və struktur elementləri. Siyasi mədəniyyətin funksiyaları. Millət anlayışı. Milli ideya və ideologiya. Milli siyasətin əsas istiqamətləri: Ədəbiyyat: 6;7;8;9;]	2	2	
3	Mövzu: Xarici siyasət və beynəlxalq münasibətlər Qısa icmal: Xarici siyasət anlayışı. Xarici siyasətin vasitələri. Beynəlxalq münasibətlər anlayışı. Beynəlxalq münasibətlərin formaları. Ədəbiyyat: [2;4;5;6;7;8;]	1	1	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, verdiş və bacarıqları:

Öyrənən tanış olur:

- Tələbələr Politologiya fənninin əhəmiyyətini, politologiya anlayışı, siyasətin mahiyyəti, siyasətin tipləri və növləri, siyasi siniflər haqqında ümumi biliklər əldə edəcəklər.
- Politologiya elminin təkamül tarixi, əsas kateqoriyaları və funksiyaları, metodları, tanış olacaqlar.
- Siyasi hakimiyyət, hakimiyyətin strukturu, siyasi rejimlər siyasi partiyalar, hakimiyyət bölgüsü və s. haqqında biliklər əldə edəcəklər.
- Siyasi sistemin tarixi formaları, cəmiyyətin siyasi sisteminin strukturu, dövlət hakimiyyəti, dövlətin mənfi və müsbət tipləri, dövlətin mənşəyi və mahiyyəti və s. ilə tanış olacaqlar.
- Siyasi şüur, onun məzmunu və mahiyyəti, tipləri, siyasi mədəniyyət onun funksiyaları, siyasi mədəniyyətin tipləri haqqında ümumi biliklər alacaqlar.
- Siyasi ideologiya, onun məzmunu, ideologiya ilə siyasətin qarşılıqlı əlaqəsi, ideoloji cərəyanlarla tanış olacaqlar.

XII Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Politologiya fənninin mözusunə aid əsas anlayışları tərif edir;
- Siyasət, demokratiya, siyasi təsisatlar, siyasi proseslər, siyasi hakimiyyət, siyasi sistem, siyasi rejim, seçki sistemi, azadlıq və s. kimi siyasi anlayışların tələbələr tərəfindən mənimsənilməsi və onlarda siyasi dünyagörüşünün formalaşdırılmasını izah edir;

- Nəzəri və tətbiqi bilikləri bir-birindən ayırmağı bacarır, siyasi qərarların qəbul edilməsi haqqında nəzəri bilikləri praktik tapşırıqlara tətbiq edir;
- Siyasi tədqiqatlar aparmaq, eləcə də tənqidi və müqayisəli təhlildən istifadə edərək fərqləndirir;
- Siyasi prosesləri modelləşdirir və proqnozlaşdırma əsasında qiymətləndirir;
- Beynəlxalq münasibətlərin və eləcə də Azərbaycandakı siyasi proseslərin mahiyyəti adlı yeni bir model layihələndirir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollektiv sualları:

1. Politologiyanın yaranması
2. Politologiyanın predmeti, subyektı və obyektı
3. Siyasi elmlərin funksiyaları və strukturu
4. Politologiyanın başqa elmlərlə əlaqəsi
5. Azərbaycan siyasi fikri XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində
6. Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir
7. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları
8. Hakimiyyət bölgüsü
9. Seçkilərin mahiyyəti
10. Demokratiyanın əlamətləri və formaları

XVI. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Politologiyanın yaranması.
2. Politologiyanın predmeti, subyektı və obyektı.
3. Siyasi elmlərin funksiyaları, strukturu və əhatə dairəsi.
4. Politologiyanın digər elmlərlə əlaqəsi.
5. Liberalizm. Konservatizm.
6. İntibah dövründə Azərbaycanda siyasi fikir.
7. Azərbaycan siyasi fikri XIX - XX əsrin əvvəllərində.
8. Müasir Azərbaycanda siyasi fikir.
9. Qədim Şərqdə siyasi fikir.
10. Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir.
11. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları.
12. Müasir siyasi təlimlər.
13. Siyasi hakimiyyət anlayışı.
14. Hakimiyyət bölgüsü.
15. Hakimiyyət formaları .
16. Siyasi rejimlərin növləri .
17. Legitimlik.
18. Demokratiyanın əlamətləri və formaları.
19. Seçkilərin mahiyyəti.
20. Seçki senzləri.
21. Seçki sistemləri.
22. Siyasi partiyaların formalaşma tarixi. Çoxpartiyalılıq.
23. Millət anlayışı.
24. Milli ideya və ideologiya.
25. Siyasi lider və liderlik.
26. Siyasi liderlərin təsnifatı.
27. Siyasi elita.
28. Xarici siyasət.
29. Siyasi münaqişələr.
30. Qloballaşma.

S/f. Politologiya fəninin sillabusu 6007001-Aqronomluq, 6007007-Meşəçilik, 6007008-Torpaqşünaslıq və aqrokimya, 6006043-Şərabçılıq ixtisaslarının təhsil proqramı, tədris planı və LDU Elmi Şurasının 25.04.2018-ci il təsdiq olunmuş fənn proqramı əsasında tərtib olunmuşdur.

Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (14 may 2026-cı il, protokol № 9).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : b/m.G.B.Bağirov